

Nr 406.

Av herr **Rubbestad**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 204, angående nya grunder för avlöningen av präster m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 204 angående nya grunder för avlöningen av präster m. m. har föredragande statsrådet föreslagit, att komminister- och kyrkoherdetjänsterna skola uppdelas på vardera fyra lönegrader, resp. Ca 25, 26, 27 och 28 samt Ca 27, 29, 31 och 33. Den år 1946 tillsatta prästlönekommittén har emellertid enhälligt föreslagit att vardera kategorien skulle fördelas på tre lönegrader, nämligen för komministrarna i Ca 26, 27 och 28 samt för kyrkoherdarna i lönegraderna Ca 29, 31 och 33. Samtidigt har föredraganden nedflyttat nära två tredjedelar av hela antalet komministrar med en lönegrad och nära hälften av alla kyrkoherdarna med en å två lönegrader. Varje lönegrads nedflyttning innebär cirka 700 kr. i minskad årslön, om man räknar med 12 procent rörligt tillägg.

För min del kan jag icke anse att den av föredraganden föreslagna inplaceringen av prästerna i det allmänna avlöningsreglementet ger den fulla rättvisan åt prästerskapet, om man vill att denna befattningshavaregrupp skall i möjligaste mån ha likvärdig löneställning som andra tjänstemän med i stort sett samma utbildning och tjänsteåliggande.

Det skall villigt erkännas att det icke är lätt att få en exakt likvärdig jämförelse mellan prästerskapet och andra befattningshavare, men den gradering, som prästlönekommittén kommit till efter ingående prövning av alla på frågan inverkan faktorer, torde dock vara att föredraga framför den av föredragande statsrådet förordade. Åtskilliga remissmyndigheter ha ansett att läroverkslärarna i lönegrad Ca 26 ur många synpunkter erbjuda lämpliga jämförelsepunkter beträffande komministrarna. Den förberedande studie- och utbildningstiden torde få anses — för normala fall — vara för läroverksadjunkten och för prästen i det hela sammanfallande. Beträffande tjänstgöringens art kunna jämförande värderingar av detta slag svårligen göras motsägelsefria. Sålunda måste det konstateras att prästerna äro bundna av sin tjänst i betydligt större utsträckning än lärarna. Lärarna ha en tjänstgöring av omkring nio månader per år, under det att prästen icke ens är garanterad någon ovillkorlig semesterrätt, även om han genom tjänstebyte med annan präst kan få en sådan. Som regel kan man nog påstå att en präst har ca 20 procent längre tjänstgöring per år än en läro-

verkslärare och borde därför egentligen ha större lön än en sådan. Men prästlönekommittén har ändå velat stanna för att det stora flertalet komministerar inordnades i samma lönegrad som läroverkslärarna. Då flera remissmyndigheter pekat på komministerarnas bättre befordringsmöjligheter i jämförelse med läroverkslärarna får man i det sammanhanget icke glömma å ena sidan att ett stort antal komministerar icke ha någon som helst möjlighet till befordran och å den andra sidan att läroverkslärarna i stor utsträckning ha möjligheter till extra förtjänster vid sidan av sin tjänst under det att detta är så gott som uteslutet för en prästman.

Av det anförda torde framgå att prästlönekommitténs förslag om placering av de lägsta komministertjänsterna i Ca 26 är väl befogad och att dessa tjänster icke lämpligen böra sättas i en lägre lönegrad. Med hänsyn härtill torde det också vara olämpligt att uppdelade komministertjänsterna på fyra lönegrader. Flera myndigheter, som yttrat sig över förslaget, ha t. o. m. ansett att det är för mycket med en uppdelning på tre löneklasser, vilket prästlönekommittén föreslagit. En anslutning till kommitténs förslag torde emellertid vara att förorda.

Beträffande kyrkoherdarna gäller samma sak. En sänkning av lägsta kyrkoherdelönen till Ca 27 skulle dels medföra en betydande olägenhet när det gäller själva befordringsgången, dels kan det knappast vara berättigat att kyrkoherdar skola komma i lägre löneställning än vissa komministerar. Och vad angår den högsta lönegraden för kyrkoherde, nämligen Ca 33, framhåller ju föredragande statsrådet att denna lönegrad icke innebär högre värdering i lönehänseende än som motsvaras av den löneställning, som kyrkoherdarna i de högsta lönelägena nu intaga. Och uppmärksammas bör, att dessa lönelägen icke uppkommit genom någon okontrollerad löneutveckling utan efter en fortgående prövning av statsmakterna i fråga om varje i avlöningen ingående post. I själva verket kommer den högsta avlöningens begränsning till lönegrad Ca 33 att för vissa fall medföra en topphuggning av de nuvarande högsta lönelägena. En uppdelning av kyrkoherdebefattningarna i fyra lönegrader kan knappast anses motiverad, under det att starka skäl tala för den av prästlönekommittén föreslagna tredelningen.

Man har från visst håll påtalat de stora kostnader, som denna lönereglering kommer att medföra. Men därvid måste man ju betänka att här gäller det en befattningshavarekår, som icke fått någon egentlig lönereglering sedan 1910. Införandet av denna grupp i det statliga lönesystemet med dess fem olika dyrortsgrupper måste ju med nödvändighet medföra betydande kostnad. Men då det har gällt vissa andra tjänstemannagrupper har man inte ryggat tillbaka för stora kostnader och därför måste man ju nu enligt min mening taga konsekvenserna av sina tidigare beslut, när det gäller att skapa rättvisa för denna befattningshavaregrupp, som hitintills varit eftersatt i lönehänseende.

Med åberopande av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i enlighet med 1946 års prästlönekommittés förslag inplacera kyrkoherdarna i lönegrad Ca 29, 31 och 33 samt komministrarna i lönegrad Ca 26, 27 och 28.

Stockholm den 3 maj 1949.

Axel Rubbestad.
